

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра теорії і методики початкової освіти

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

підготовки бакалавра

спеціальності 013 Початкова освіта

освітньо-професійної програми Початкова освіта

Силабус освітнього компонента «ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ» підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 013 Початкова освіта, за освітньо-професійною програмою Початкова освіта

Розробник: Десятник Катерина Володимирівна, доцент кафедри теорії і методики початкової освіти, кандидат педагогічних наук

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Вітюк В. В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти

протокол № 2 від 16.09.2024 р.

Завідувач кафедри

Пріма Р. М.

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма здобуття освіти	01 Освіта / Педагогіка 013 Початкова освіта Початкова освіта Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Нормативний
Кількість годин/кредитів: 120/4		Рік навчання – 1
		Семестр – 1
		Лекції – 6 год
		Практичні (семінарські) – 8 год Лабораторні – Індивідуальні –
		Самостійна робота – 90 год
ІНДЗ: немає		Консультації – 16 год
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

ППП Десятник Катерина Володимирівна
 Науковий ступінь кандидат педагогічних наук
 Вчене звання доцент
 Посада доцент кафедри теорії і методики початкової освіти
 Контактна інформація тел.: 050-960-82-77,
 E-mail: k.desyatnyk@gmail.com, Desyatnyk.Kateryna@vnu.edu.ua
 Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація

«Теорія і методика виховання в початковій школі» належить до переліку нормативних освітніх компонентів освітньо-професійної програми Початкова освіта підготовки бакалавра за спеціальністю 013 Початкова освіта і забезпечує загальний та професійний розвиток здобувачів вищої освіти. Вивчення ОК дає можливість бакалаврам розширити коло знань про особливості виховання особистості, організацію виховної роботи в початковій школі, оволодіти уміннями й навичками, які складуть базу подальшого професійного становлення. Предметом вивчення освітнього компонента є теоретичні засади та практичні аспекти організації виховного процесу в сучасній початковій школі.

2. Пререквізити

Попередніми ОК, на яких базується «Теорія і методика виховання в початковій школі», є: «Загальна педагогіка та історія педагогічної думки», «Психологія загальна», «Психологія педагогічна та дитяча», «Вступ до педагогічної професії».

Постреквізити

Знання і уміння з освітнього компонента «Теорія і методика виховання в початковій школі» потрібні для вивчення освітніх компонентів: «Методика навчання громадянської та історичної освітньої галузі», «Охорона життя та здоров'я учасників освітнього процесу з

методикою навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі», «Методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ», «Порівняльна педагогіка», «Основи педагогічності та творчості вчителя», вибіркового освітніх компонентів а також для написання курсової роботи з педагогіки / психології, проходження педагогічної практики, складання атестаційного іспиту.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Метою викладання ОК «Теорія і методика виховання в початковій школі» є ознайомлення здобувачів освіти з теоретико-методичними засадами процесу виховання особистості; формування практичних умінь і навичок, необхідних для організації виховної роботи в початковій школі; підвищення рівня методичної підготовки здобувачів освіти як майбутніх педагогів-практиків через оволодіння сучасними технологіями та інноваційними практиками організації виховної процесу в початковій школі; формування особистості вчителя, спрямованого на творчу діяльність.

Основними *завданнями* вивчення освітнього компонента «Теорія і методика виховання в початковій школі» є:

- ✓ засвоєння суті та змісту виховного процесу, його структурних складових;
- ✓ усвідомлення закономірностей і рушійних сил розвитку особистості, взаємозумовленість процесів виховання і розвитку;
- ✓ формування знань про виховну систему й управління нею;
- ✓ засвоєння методів, прийомів виховання; сутності, змісту, мети, завдань та форм організації різних напрямів виховного процесу;
- ✓ ознайомлення здобувачів освіти із специфікою планування й організації виховного процесу в сучасному закладі загальної середньої освіти й початковій школі зокрема;
- ✓ формування умінь і навички організації виховання молодших школярів в умовах освітнього процесу сучасної початкової школи;
- ✓ оволодіння методикою організації учнівського колективу, різних дитячих об'єднань та керівництва ними;
- ✓ оволодіння засобами педагогіки партнерства у роботі з батьками школярів;
- ✓ оволодіння практичними навичками щодо використання форм і методів організації виховної роботи в школі зі створення і забезпечення безпечного, здорового та психологічно комфортного освітнього середовища;
- ✓ оволодіння системою форм організації різних напрямів виховного процесу;
- ✓ формування знань щодо моніторингу якості виховної роботи в початковій школі;
- ✓ розвиток у майбутніх учителів педагогічного мислення, здатності до аналітичного осмислення педагогічної діяльності.

4. Результати навчання (компетентності)

В процесі вивчення освітнього компонента здобувачі освіти повинні оволодіти компетентностями:

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-4. Здатність працювати в команді.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-9. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.

СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-5. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.

СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.

СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

СК-14. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності, визначати індивідуальні професійні потреби, умови та ресурси для безперервного професійного розвитку впродовж життя.

Програмні результати навчання (ПР):

ПРН-01. Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПРН-03. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПРН-04. Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.

ПРН-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПРН-08. Організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.

ПРН-09. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПРН-13. Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проєктувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

ПРН-14. Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

ПРН-15. Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.

ПРН-16. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

ПРН-17. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вмінні застосовувати їх в професійній діяльності.

ПРН-18. Здійснювати проєктування цілісного освітнього процесу в початковій школі, створювати сприятливі умови для виховання базових духовних цінностей, соціально-значущих якостей особистості, розвитку soft skills в усіх учасників освітнього процесу, застосовуючи традиційні та інноваційні підходи до навчання, сучасний педагогічний досвід, освітні практики відповідно до Концепції НУШ та викликів сьогодення.

ПРН-19. Укладати особистісну траєкторію безперервного професійного розвитку майбутнього вчителя початкових класів та впроваджувати її для успішної самореалізації, самовдосконалення та кар'єрного зростання як педагога Нової української школи.

Soft skills: системне, аналітичне та критичне мислення (здатність знаходити та аналізувати факти, події, зміни, визначати пріоритетні та другорядні елементи у системі);

комунікативні навички (готовність до вільної комунікації з учасниками освітнього процесу); дитиноцетризм у роботі вчителя (сприймання дитини як цінності, розуміння її потреб); уміння працювати в команді (здатність до роботи в групі, продуктивної співпраці, ведення переговорів); креативність, оригінальність та ініціативність (здатність генерувати ідеї, варіативність мислення, свобода); лідерство (здатність очолити групу, мотивувати, нести відповідальність за колективну діяльність, у т.ч. за невдачі); гнучкість і адаптивність (здатність адаптуватися до умов, що швидко змінюються та є непередбачуваними, вміння оперативно вирішувати освітні завдання в кризових умовах).

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ.	Самост. робота	Конс.	*Методи навчання	**Форми, методи оцінювання/ Бали
Змістовий модуль 1. Виховний процес як цілісна система формування особистості молодшого школяра							
Тема 1. Теоретико-методологічні засади виховного процесу	8	1		6	1	РП, ПС, Б, РІД	
Тема 2. Методи виховання, форми виховної роботи	7	1		6		РП, ПС, Б, ДС, РІВ	
Тема 3. Методологічні підходи до виховання в умовах нової української школи	4	1		2	1	РП, ПС, Б, РНМД	
Тема 4. Формування світогляду, розумове, моральне виховання молодших школярів	3			2	1	РП, ПС, Б, ДС	
Тема 5. Естетичне, фізичне виховання молодших школярів	3			2	1	РП, ПС, Б, ДС	
Тема 6. Трудове, економічне виховання молодших школярів	3			2	1	РП, ПС, Б	
Тема 7. Національно-патріотичне, громадянське, правове виховання молодших школярів	5			4	1	РП, ПС, Б, РІД	
Тема 8. Статеве, екологічне, виховання молодших школярів	3			2	1	РП, ПС, Б, ДС, ТВПР	
Тема 9. Виникнення та розвиток учнівського колективу	4		1	2	1	РП, ПС, Б, ДС	УЮ/ПЮ–36. ІРС – 2 б.
Разом за змістовим модулем 1	40	3	1	28	8		
Змістовий модуль 2. Методика організації виховного процесу в початковій школі							
Тема 10. Планування виховної роботи у закладі загальної середньої освіти	9	1	1	6	1	РП, ПС, Б, РІД	УЮ/ПЮ–36. МПВПР/ЗД – 2 б.
Тема 11. Повноваження заступника директора з виховної роботи та класного керівника закладу загальної середньої освіти	8	1		6	1	РП, ПС, Б, РІД	
Тема 12. Методика організації і проведення: виховного заходу, виховної години, бесіди, свят	7			6	1	РП, ПС, Б, ТВПР	

Тема 13. Методика організації і проведення: дискусії, диспуту, дебатів	4	1	1	2		РП, ПС, Б, ТВПР, ЗД, ДС, ДБ	УЮ/ПЮ–36. МППВПР/ЗД – 2 б.
Тема 14. Методика організації проведення: вікторини, круглого столу, усного журналу, екскурсії	6			6		РП, ПС, Б, ТВПР	
Тема 15. Методика організації й проведення інноваційних форм виховної роботи	6		1	4	1	РП, ПС, Б, ТВПР	УЮ/ПЮ–36. МППВПР/ЗД – 2 б.
Тема 16. Методика проведення інтерактивних форм виховної роботи	4		1	2	1	РП, ПС, Б, ТВПР	УЮ/ПЮ–36. МППВПР/ЗД – 2 б.
Тема 17. Методика проведення колективних творчих справ, позакласних заходів естетичного спрямування	6			6		РП, ПС, Б, ТВПР	
Тема 18. Методика організації та проведення благодійних заходів та акцій в школі	8		1	6	1	РП, ПС, Б, ТВПР	УЮ/ПЮ–36. МППВПР/ЗД – 2 б.
Тема 19. Шляхи забезпечення безпечного, здорового, психологічно комфортного освітнього середовища	6		1	4	1	РП, ПС, Б, ЗД	УЮ/ПЮ–36. МППВПР/ЗД – 2 б.
Тема 20. Моніторинг якості виховної роботи	6			6		РП, ПС, Б, ЗД	
Тема 21. Діагностика вихованості здобувачів початкової освіти	4			4		РП, ПС, Б, ЗД, РІД	
Тема 22. Виховна робота з батьками учнів: форми партнерства сім'ї і школи	6		1	4	1	РП, ПС, Б, ЗД	УЮ/ПЮ–3 б. МППВПР/ЗД – 2 б.
Разом за змістовим модулем 2	80	3	7	62	8		
Види підсумкових робіт (за потреби)							Бал
Модульна контрольна робота 1							Т–30 б.
Модульна контрольна робота 2							Т –30 б.
ІНДЗ (за наявності)							–
Інше (вказати)							–
Всього годин/Балів	120	6	8	52	16		100

*** Методи навчання**

Традиційні

за джерелом знань

– словесні: РП – розповідь, ПС – пояснення, Б – бесіда (ЕБ – евристична, РБ – репродуктивна, ВБ – вступна, ПтБ – поточна, ПдБ – підсумкова), І – інструктаж (ВІ – вступний, ПтІ – поточний, ПдІ – підсумковий), РП/К – робота з підручником/книгою, РІД – робота з інтернет-джерелами, РНМД – робота з навчально-методичними й науково-інформаційними джерелами, РІВ – робота з інструментами візуалізації (таблицями, схемами, інтелект-картами, інфографікою, картами часу і т. ін.);

– наочні: ІЛ – ілюстрування, ДМ – демонстрування, СП – спостереження;

– практичні: РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ВПР – вправи (РВПР – репродуктивні, ПВПР – продуктивні, КВПР – конструктивні, ТВПР – творчі), ДР – дослідні роботи, ЗД – завдання, ЗВ – звіти

за характером пізнавальної діяльності студентів

ПІ – пояснювально-ілюстративні, РП – репродуктивні, ПВНМ – проблемний виклад навчального матеріалу, ЧП – частково-пошукові, ДС – дослідницькі

Інноваційні: ДС – дискусія, ДБ – дебати, ПФ – портфоліо, МД – моделювання, МШ – мозковий штурм, НВ – навчаючи–вчуся, ТШ – ток-шоу, КМ – кейс-метод, ПР – проєкт, КВ – вебквест, квест, КБ – кубування за Б. Блумом, РЗБ – ромашка запитань Б. Блума, ДЩ – двосторонній щоденник, МДН – методи дистанційного навчання, МЕН – методи електронного навчання, ММН – методи мобільного навчання, МЗН – методи змішаного навчання, МКН – методи кооперативного навчання.

**** Форми оцінювання:** усна (У), письмова (П).

**** Методи оцінювання:** УО/ПЮ – усне/письмове індивідуальне опитування, УФО/ПФО – усне/письмове фронтальне опитування, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, Т – тестування, МКР – модульна контрольна робота, МПК – метод програмованого контролю, МППВПР/ЗД – метод практичної перевірки вправ/завдань, МСК – метод самоконтролю, МСО – метод самооцінки.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Змістовий модуль 1. Виховний процес як цілісна система формування особистості молодшого школяра	
1.	Тема 1. Теоретико-методологічні засади виховного процесу № 1. Ознайомитись з Державної національної програмою «Освіта» («Україна XXI століття») 1993 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF#Text Підготувати повідомлення: <i>Мета та завдання національного виховання, що зумовлені пріоритетними напрямками реформування школи.</i> № 2. Ознайомитись з Програмою «Нова українська школа» у поступі до цінностей. 2018 р. URL: https://ipv.org.ua/prohrama-nova-ukrainska-shkola/ Підготувати повідомлення: <i>Базові моральні цінності сучасного виховання.</i> № 3. Підготувати доповідь: <i>«Вікові особливості учнів молодшого шкільного віку, їх роль у становленні та вихованні особистості дитини».</i>
2.	Тема 2. Методи виховання, форми виховної роботи № 1. Дискусійні питання для обговорення: а) Психолог Ю.Красовський визначає декілька видів осуду: критика-підбадьорення (наступного разу зробиш краще...), критика-докір (а я на тебе розраховував), критика-надія (сподіваюсь, що більше...), критика-похвала (робота виконана добре, але не для цього випадку), критика-аналогія (... припустився такої ж помилки, як...), безособова критика (... є учні, котрі...), критика-співпереживання (я добре тебе розумію, але...), критика-співчуття (співчую, але...), критика-здивування (невже не підготував?...), критика-іронія, критика-стурбованість, критика-натяк, критика-зауваження, критика-вимога, критика-побоювання. - <i>Поміркуйте, за яких умов краще використовувати кожен з видів осудження в початковій школі?</i> б) До типових видів покарань М.Г. Стельмахович відносить: вияв незадоволення, осудження, присоромлення, обмеження, посилення контролю за поведінкою, відстрочку виконання даної дитині обіцянки, вияв деякої стриманості в поводженні з дитиною, позбавлення її звичної ласки, моральне осудження, нотка відчуження в голосі, гнів, обурення тощо. - <i>Чи завжди дані види покарань виконують функцію корекції поведінки особистості? Відповідь аргументуйте.</i> № 2. Створити інтелектуальну карту (mind map) до матеріалу практичного заняття, користуючись програмами створення інтелект-карт або редактором фігур у Microsoft Word. Представити схему на занятті.
3.	Тема 3. Методологічні підходи до виховання в умовах нової української школи № 1. Підготувати доповідь: «Дитиноцентризм як філософія сучасного виховання».
4.	Тема 4. Формування світогляду, розумове, моральне виховання молодших школярів № 1. Дискусійні питання для обговорення: Розкрийте сутність понять «розум», «інтелект». Чи тотожні дані поняття? № 2. Відповідно до теорії множинного інтелекту Говарда Гарднера кожна людина володіє вираженими в різному ступені вісьма типами інтелекту. У педагогів, згідно з даною концепцією структури інтелекту, з'являється можливість цілеспрямовано організовувати освітній процес для розвитку тих або інших здібностей учнів, використати сильні сторони інтелекту дітей у процесі освоєння навчального матеріалу. <i>Розкрийте сутність теорії множинного інтелекту Говарда Гарднера.</i>
5.	Тема 5. Естетичне, фізичне виховання молодших школярів Дискусійні питання для обговорення: № 1. «Краса – могутній засіб виховання чутливості душі, – писав В.О. Сухомлинський. – Це вершина, з якої ти можеш побачити те, чого без розуміння і почуття прекрасного, без захоплення і натхнення ніколи не побачиш. Краса – це яскраве світло, що осяє світ. При цьому світлі тобі відкривається істина, правда, добро; осяяний цим світлом, ти стаєш відданим і непримиренним. Краса вчить розпізнавати зло і боротися

	з ним. Я б назвав красу гімнастикою душі – вона випрямляє наш дух, нашу совість, наші почуття і переконання. Краса – це дзеркало, в якому ти бачиш сам себе і завдяки йому так чи інакше ставишся сам до себе. - Проаналізуйте позицію В.О.Сухомлинського щодо значення краси. Яким чином таке розуміння краси інтегрує різні напрямки виховання особистості? № 2. «У будь-якій науці, – зазначав К.Д.Ушинський, – більше чи менше існує естетичний елемент, передачу якого учням повинен мати на увазі наставник». Г. Ващенко стверджував: «Щоб розуміти й сприймати найкращі твори мистецтва, потрібні певні знання з історії письменства, малярства, скульптури, музики, архітектури. Культурна людина повинна знати грецьке мистецтво, красу творів Софокла, музику Бетховена, Моцарта». - Прокоментуйте дані висловлення. Яке місце посідають естетичні знання в загальній системі формування естетичної культури? Проаналізуйте навчальні предмети, які викладаються в початковій школі, з позиції наявності в них естетичного потенціалу. № 3. В.О.Сухомлинський писав: «Заняття фізкультурою та спортом відіграють певну роль у всебічному розвитку учнів лише тоді, коли вся навчально-виховна робота пройнята турботою про здоров'я». – Як ви розумієте цей вислів? Що ви вкладаєте в зміст поняття «турбота про здоров'я»?
6.	Тема 6. Трудове, економічне виховання молодших школярів № 1. Дискусійні питання для обговорення: «Праця, відірвана від інтелектуального, морального, естетичного, емоційного, фізичного виховання, від творчості, від інтересів і потреб, від багатограних відносин між вихованцями, – зазначає В.О. Сухомлинський, – стає для вихованців повинністю», тобто праця повинна бути основою всебічного гармонійного розвитку особистості. «Праця лише тоді стає виховуючою силою, коли вона збагачує інтелектуальне життя, наповнює багатограним змістом розумові, творчі інтереси, одухотворює моральну цілісність і звеличує естетичну красу особистості і колективу». – Висловіть свою думку відносно даної позиції педагога. № 2. Педагогічна задача. Андрійко із задоволенням допомагав матері виконувати хатню роботу. Батько, побачивши, що син має посуд, звинуватив його в тому, що хлопець виконує жіночу роботу. З того часу хлопець почав соромитися своїх дій. Що б Ви порадили батькові? Чи правильно виховує батько сина? Ваша позиція з цього питання? Чи є актуальним розподіл на «жіночу» та «чоловічу» роботу в сучасному суспільстві? Ваша думка.
7.	Тема 7. Національно-патріотичне, громадянське, правове виховання молодших школярів № 1. Ознайомитись з Концепцією національно-патріотичного виховання в системі освіти України до 2025 року від 06 червня 2022 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22/sp:max50:nav7:font2#n12 Підготувати повідомлення: • мета та завдання національно-патріотичного виховання в системі освіти України. • принципи національно-патріотичного виховання. • очікувані результати впровадження системи національно-патріотичного виховання. № 2. Ознайомитись з Концепцією розвитку громадянської освіти в Україні (від 3.10.2018 р.) https://www.kmu.gov.ua/storage/app/uploads/public/5bb/635/973/5bb635973a4ec456981476.doc Підготувати повідомлення: • мета і завдання громадянської освіти; • громадянські компетентності; • основні змістові напрями та результати (на рівні повної загальної середньої освіти) громадянської освіти. № 3. Робота з нормативно-правовими документами. Правове виховання дітей молодшого шкільного віку передбачає ознайомлення з конкретними і зрозумілими їм правами: 1) права на гідне існування, виживання, що включає право на життя і здоров'я, житло, їжу, ім'я, родину, турботу батьків, громадянство; 2) права на розвиток, освіту, відпочинок і дозвілля; 3) права на захист від приниження, насильства та експлуатації, а також особливі права дітей-інвалідів і сиріт; 4) права на свободу слова, думки і діяльності. В яких нормативно-правових документах зазначені дані права? У яких статтях?
8.	Тема 8. Статеве, екологічне, виховання молодших школярів № 1. Дібрати і подати список книг зі статевих виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. № 2. Створити медіапродукт (робота в групах): «Практичні поради, яких варто дотримуватись щодня: як бути дружнім до довкілля». Підготувати плакат (постер, мотиваційний ролик) Критерії оцінювання: Повнота розкриття теми, змістовність, сюжет, якість оформлення, вдале поєднання знятого відеоматеріалу, музичного, титрового та словесного оформлення, динамічність. Оригінальність ідей, творчий підхід, загальне емоційне враження. Здатність працювати в команді, дедлайн.

9.	Тема 9. Виникнення та розвиток учнівського колективу № 1. Проблемні питання для обговорення: Одні вчені вважають, що дитячий колектив сприяє всебічному розвитку особистості, інші – що він пригнічує особистість, стимулюючи формування конформіста. Деякі вважають конформізм неминучим, нормальним явищем у колективі, яке допомагає людині погодити свою поведінку з поведінкою ровесників, інші стверджують, що конформізм заважає розвитку самостійності людини. – <i>Висловіть свою думку з цього питання.</i> № 2. Розкрийте особливості встановлення спільних правил у класі, що розробляються самими дітьми разом з вчителем відповідно до вимог НУШ а також впровадження рутин у початковій школі як складових ефективного управління класом.
Змістовий модуль 2. Методика організації виховного процесу в початковій школі й модуль 2	
10.	Тема 10. Планування виховної роботи у закладі загальної середньої освіти № 1. Ознайомитись і подати такі документи (школа, клас за вибором): Річний план виховної роботи школи на поточний навчальний рік. <i>Здійснить аналіз змісту, особливості побудови та структури вказаних планів.</i> № 2. Переглянути відео «Конструктор інтерактивного виховного плану для класного керівника в НУШ» https://youtu.be/q4hHdkdMls8 Розробити і подати інтерактивний план виховної роботи вчителя початкової школи на місяць (жовтень, листопад, грудень) або на I семестр.
11.	Тема 11. Повноваження заступника директора з виховної роботи та класного керівника закладу загальної середньої освіти № 1. Ознайомитись і подати такі документи (школа, клас за вибором): - Посадова інструкція заступника директора школи з виховної роботи. - Посадова інструкція вчителя початкових класів. <i>Здійснить аналіз його змісту, особливості побудови та структури.</i> № 2. Ознайомитись з документами: - Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0659-00 Редакція від 16.07.2006 - Лист МОН №1/12702-23 від 24.08.2023 р. щодо організації виховного процесу в закладах освіти у 2023/2024 н. р. «Інформаційні матеріали щодо організації виховного процесу в закладах освіти у 2023/2024 навчальному році». URL: https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-vihovnogo-procesu-v-zakladah-osviti-u-20232024-navchalnomu-roci <i>Здійснити аналіз змісту, особливості побудови документів</i>
12.	Тема 12. Методика організації і проведення: виховного заходу, виховної години, бесіди, свят Творче завдання. № 1. Підготувати і подати один сценарій виховного заходу в початковій школі (за вибором): - до Міжнародного дня миру (Дня рідної мови, Дня Гідності та Свободи, Дня народження Лесі Українки, Тараса Григоровича Шевченка); "Андріївські вечорниці" в початковій школі (розважальний, гумористичний); - до Дня святого Миколая (Різдва Христового) для учнів початкової школи. № 2. Підготовка і проведення в аудиторії однієї із форм виховної роботи (або фрагменту) <i>Критерії оцінювання:</i> використані методи, прийоми й засоби виховання, здатність працювати в команді, здатність до організації взаємодії з учасниками освітнього процесу в різних формах, подача матеріалу, самоаналіз.
13.	Тема 13. Методика організації і проведення: дискусії, диспуту, дебатів Творче завдання: № 1. Переглянути відео Дискусія та дебати в освітньому процесі Написати есе на тему "Навіщо дітям вчитися відстоювати свою думку, або чому навчають дебати?" № 2. Підготовка і проведення в аудиторії дебатів. <i>Критерії оцінювання:</i> підготовка до дебатів, наскільки досліджена тема, знання ключових понять, їх дефініцій, ораторські здібності (побудова виступу, використання риторичних прийомів, афоризмів, дотепність), аргументованість виступів, значущість представлених доказів, уміння захищати свою позицію, знання зі спростування аргументів опонентів, вдалі запитання і відповіді, дотримання регламенту, самоаналіз, етика, готовність працювати в команді, здатність до організації взаємодії з учасниками дебатів.
14.	Тема 14. Методика організації проведення: вікторини, круглого столу, усного журналу, екскурсії № 1. Індивідуальне завдання: Скласти список посилань для проведення віртуальних екскурсій (онлайн подорожі музеями, картинними галереями тощо) для учнів початкової школи. №2. Скласти список визначних місць, музеїв, історичних і природних пам'яток м. Луцька, які можуть відвідати здобувачі початкової школи.

	№ 3. Творче завдання. Підготовка і проведення в аудиторії однієї із форм виховної роботи (або фрагменту)
15.	Тема 15. Методика організації й проведення інноваційних форм виховної роботи № 1. Творче завдання. Підготувати сценарій проведення квесту з молодшими школярами (розважальний, пригодницький, інтелектуальний, творчий, гумористичний тощо). № 2. Створити комікс за допомогою платформи Canva або інших онлайн-сервісів.
16.	Тема 16. Методика проведення інтерактивних форм виховної роботи № 1. Дібрати ігри та вправи на згуртованість класу, розвиток міжособистісної та внутрішньо-групової взаємодії у класі, покращення взаємин у класі, розвиток міжособистісної чутливості, соціального та емоційного інтелекту тощо (не менше 10) № 2. Творче завдання. Підготувати і провести в аудиторії одну із форм виховної роботи (або фрагмент) № 3. Написати "Лист захиснику України"
17.	Тема 17. Методика проведення колективних творчих справ, позакласних заходів естетичного спрямування № 1. Підготувати доповідь "Використання сторітеллінгу (storytelling) у виховній роботі зі школярами". № 2. Творче завдання. Підготувати і провести в аудиторії одну із форм виховної роботи (або фрагмент)
18.	Тема 18. Методика організації та проведення благодійних заходів та акцій в школі № 1. Скласти список сучасних мультфільмів, анімаційних фільмів, що сприяють духовно-моральному становленню дітей. № 2. Творче завдання. Підготувати і провести в аудиторії одну із форм виховної роботи (або фрагмент)
19.	Тема 19. Шляхи забезпечення безпечного, здорового, психологічно комфортного освітнього середовища № 1. Як підтримати та заспокоїти дитину під час війни? Дібрати і подати ігри, техніки і вправи, щоб зняти емоційну напругу дитини молодшого шкільного віку. № 2. Підготувати доповідь "Роль учителя у формуванні психологічно безпечного середовища". № 3. Створити медіапродукт (буклет, постер, відеоролик) «Стоп булінг».
20.	Тема 20. Моніторинг якості виховної роботи № 1. Написати психолого-педагогічну характеристику на однокласника /однокласниці.
21.	Тема 21. Діагностика вихованості здобувачів початкової освіти № 1. Підготувати 8 діагностувальних методик (за вибором)
22.	Тема 22. Виховна робота з батьками учнів: форми партнерства сім'ї і школи № 1. Підготувати доповідь: «Основні риси педагогіки партнерства, шляхи її реалізації у Новій українській школі».

Примітка:

*Office 365 – платформа для забезпечення управління і супроводу освітнього компонента, може застосовуватися для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті в дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

IV. Політика оцінювання

Навчальні досягнення здобувачів освіти оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних, лабораторних занять, самостійної роботи, виконання ІНДЗ тощо.

Оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового модульного контролю знань згідно з [Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Поточна оцінка – це сума балів, які отримує здобувач освіти за поточну роботу з відповідних тем освітнього компонента. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначає силабус освітнього компонента. Результати поточного контролю знань здобувачів освіти

вносяться до журналу обліку роботи академічної групи і враховуються під час виставлення підсумкового балу з ОК. Максимальна кількість балів за поточний контроль становить **40 балів**.

За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного балу, але при цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати 40.

Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у таблиці 2. Результати поточного контролю знань здобувачів освіти вносяться до журналу обліку роботи академічної групи і враховуються під час виставлення підсумкового балу з ОК.

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

Таблиця 4

К-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5	Здобувач/здобувачка освіти засвідчив/-ла осмислене розуміння теоретичних і практичних положень, матеріал висвітлює правильно, чітко, логічно, послідовно. Здобувач/здобувачка освіти вільно оперує науковою термінологією, системно усвідомлює нові для нього/неї факти, поняття, терміни, аргументовано висловлює власну думку, використовуючи основну та додаткову літературу, матеріали вебінарів, досвід учителів початкових класів. Здобувач/здобувачка освіти володіє загальними та спеціальними компетентностями, уміє їх застосовувати в нестандартних педагогічних ситуаціях. Знання, вміння, навички, компетентності здобувача освіти/здобувачки освіти відповідають очікуваним результатам навчання.
4	Здобувач/здобувачка освіти володіє системними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, добре володіє термінологією, опрацював/-ла основну та додаткову рекомендовану літературу, вміє аналізувати, встановлювати суттєві зв'язки між явищами та фактами, наводити власні приклади, робити висновки. Відповідь в цілому логічно обґрунтована, повна, проте наявні окремі несуттєві помилки, неточності. Практичні завдання виконано на достатньому рівні.
3	Здобувач/здобувачка освіти виявляє часткове розуміння основних положень теоретичного матеріалу, нездатний/-а до обґрунтування та аргументації відповіді, недостатньо володіє категорійним апаратом, не використовує додаткову літературу. Практичні завдання виконано, проте наявні помилки, неточності.
2	Здобувач/здобувачка освіти має фрагментарні знання, здатний/-а відтворити навчальний матеріал на репродуктивному рівні, під час відповіді припускається суттєвих фактичних помилок. Практичні завдання виконано, проте наявна значна кількість помилок і неточностей.
0	Здобувач/здобувачка освіти не володіє навчальним матеріалом, не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань і практичних завдань

Підсумкова модульна оцінка визначається в балах як сума поточної та контрольної модульних оцінок. Модуль зараховується здобувачеві, якщо він успішно виконав всі види навчальної роботи, передбачені силабусом освітнього компонента.

Після завершення вивчення тем кожного змістового модуля здійснюється підсумковий модульний контроль у формі виконання здобувачем освіти модульного контрольного завдання (тесту) та проводиться або під час навчального заняття (його частини), або поза розкладом

згідно за окремим графіком. Максимальний бал, отриманий за модульні контрольні роботи, становить не більше як 60.

Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компонента виставляється без складання іспиту за результатами поточного і модульного контролю у випадку, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом, і набрав при цьому не менше як 75 балів. Така оцінка виставляється в день проведення екзамену в присутності здобувача освіти.

Підсумкова семестрова оцінка у випадку складання іспиту визначається як сума поточної семестрової та екзаменаційної оцінок у балах. Екзаменаційна оцінка визначається в балах за результатами виконання екзаменаційних завдань, як правило, за шкалою від 0 до 60.

У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, здобувач складає іспит у формі опитування (усного, письмового), тестового контролю тощо. У цьому випадку на іспит виноситься 60 балів, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Повторне складання екзаменів допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо відвідування занять

Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно та якісно виконати завдання. Відвідування занять є обов'язковим. З поважних причин (наприклад, хвороба (довідка від сімейного лікаря), працевлаштування за фахом (довідка з місця роботи)) навчання може відбуватися за індивідуальним графіком (онлайн) за погодженням із деканом факультету. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. До практичних занять здобувачі освіти готують навчально-методичні кейси (електронні, рукописні, друковані) та презентують їх в аудиторії із застосуванням мультимедійної презентації та сучасних інструментів освітнього процесу (інфографіки, інтелект-карти, таблиці, схеми, інтерактивні стрічки, діаграми і т. ін.). Пропуски практичних занять відпрацьовуються: здобувач освіти опрацьовує тему самостійно, виконує практичні завдання до теми, укладає навчально-методичні кейси. На консультаціях здобувач освіти має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо академічної доброчесності: жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності відповідно до норм загальнолюдських та європейських цінностей, Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту Волинського національного університету імені Лесі Українки, зокрема. Вимоги до академічної доброчесності визначаються [Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації під час виконання мультимедійних презентацій, виконання проєктів, написання тез, виступів тощо;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, методичної) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недобросовісності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час модульних контрольних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів).

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється.

Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, здобувач освіти відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Повторне складання екзаменів допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. У [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#) визначено правила, порядок та процедуру визнання результатів навчання.

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як ОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), які передбачені програмою (силабусом), і зараховуються за наявності відповідного документу (сертифікат, свідоцтво тощо). Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій (виступи), семінарів, вебінарів, тренінгів, підготовці наукових публікацій (тези, стаття), тощо можуть бути присуджено бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК.

Для визнання результатів навчання рекомендується участь у конференціях, проходження дистанційних курсів, вебінарів, тренінгів, воркшопів та інших видів неформальної освіти в (за умови наявності документального підтвердження (сертифікат, диплом, довідка тощо):

1. Всеукраїнська інтернет-конференція «На Урок»: «Організація виховного процесу: шляхи та ідеї». URL: <https://naurok.com.ua/conference/upbringing/study>
2. Всеукраїнська інтернет-конференція «На Урок»: «Сприятливе освітнє середовище: шляхи організації». URL: <https://naurok.com.ua/conference/safe-ed>
3. Вебінар «На Урок»: «Партнерство між школою і батьками: підходи та способи втілення». URL: <https://naurok.com.ua/webinar/partnerstvo-mizh-shkolyu-i-batkami-pidhodi-ta-sposobi-vtilennya/learn>
4. Вебінар «На Урок»: Уроки щастя в початковій школі: практичні розробки та їхнє застосування». URL: <https://naurok.com.ua/webinar/uroki-schastya-v-pochatkoviy-shkoli-praktichni-rozrobki-ta-hne-zastosuvannya>
5. Вебінар «На Урок»: Створення сприятливого навчального середовища в кризових умовах». URL: <https://naurok.com.ua/webinar/stvorenniya-spriyatlivogo-navchalnogo-seredovischa-v-krizovih-umovah>

6. Вебінар «На Урок»: «Розвиток емоційного інтелекту у молодших школярів: рекомендації та практичні вправи». URL: <https://naurok.com.ua/webinar/rozhvitok-emociynogo-intelektu-u-molodshih-shkoliariv-rekomendaci-ta-praktichni-vpravi>
7. Дистанційний курс Prometheus: «Стрес-менеджмент для освітян». URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/stress-management-for-educators>
8. Дистанційний курс Coursera: «Щоденне виховання: Абетка виховання дітей». URL: <https://www.coursera.org/learn/everyday-parenting>
9. Дистанційний курс «На Урок»: «Тимблдинг у роботі вчителя і класного керівника». URL: <https://naurok.com.ua/learn/timbilding-u-roboti-vchitelya-i-klasного-kerivnika-55>
10. Дистанційний курс «На Урок»: «Ненасильницький підхід у навчанні та вихованні». URL: <https://naurok.com.ua/learn/nenasilnickiy-pidhid-u-navchanni-ta-vihovanni-21>

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання. Він проводиться у формі модульного контролю та семестрового екзамєну. Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля у формі виконання здобувачем освіти модульної контрольної роботи (тесту) та проводиться або під час навчального заняття (його частини), або поза розкладом згідно за окремим графіком. Максимальний бал, отриманий за модульні контрольні роботи, становить не більше як 60. Складання семестрового екзамєну здійснюється під час екзамєнаційної сесії відповідно до затвердженого розкладу.

Якщо підсумкова оцінка (бали) з освітнього компонента як сума підсумкових модульних оцінок становить не менше як 75 балів, то, за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з навчальної дисципліни.

Іспит складається у випадках якщо сума підсумкових модульних оцінок становить менше як 75 балів або здобувач освіти бажає підвищити рейтинг. У цьому випадку бали, набрані здобувачем за результатами модульних контрольних робіт анулюються, а результати екзамєну оцінюються за шкалою від 0 до 60 балів.

Питання до екзамєну:

1. Сутність поняття «виховання», мета і завдання процесу виховання.
2. Компоненти виховного процесу.
3. Рушійні сили процесу виховання.
4. Етапи виховання щодо формування особистості.
5. Організація процесу виховання школярів, його послідовність. Управління процесом виховання.
6. Характерні особливості виховання.
7. Закономірності виховного процесу.
8. Сутність та значення принципів виховання. Характеристика принципів виховання особистості.
9. Поняття методу, прийому і засобу виховання.
10. Основні підходи до класифікацій методів виховання.
11. Методи формування свідомості особистості (поглядів, переконань, ідеалів), їх характеристика.
12. Методи формування досвіду суспільної поведінки, їх характеристика.
13. Методи стимулювання поведінки і діяльності вихованців, їх характеристика.
14. Методи самовиховання, їх характеристика.
15. Чинники, що визначають вибір методів виховання.

16. Напрями виховання, їх основна мета.
17. Поняття про світогляд. Сутність наукового світогляду, його структура.
18. Знання і світогляд: діалектика взаємодії. Рівні світогляду: світовідчуття, світосприймання, світорозуміння.
19. Формування у школярів основ наукового світогляду.
20. Поняття розумового виховання. Основні завдання, структурні компоненти.
21. Основні шляхи і засоби здійснення розумового виховання учнів початкової школи.
22. Мораль як форма суспільної свідомості. Роль морального виховання у формуванні особистості.
23. Основні категорії морального виховання.
24. Специфіка процесу морального виховання в початковій школі.
25. Формування дисциплінованості та культури поведінки як моральної риси особистості молодшого школяра.
26. Народні педагогічні методи у моральному вихованні школярів.
27. Естетика і формування особистості.
28. Мета, завдання, сутність естетичного виховання.
29. Зміст естетичного виховання в початковій школі.
30. Шляхи естетичного виховання. Форми, методи естетичного виховання учнів.
31. Фізичне виховання та його роль у всебічному розвитку особистості. Завдання фізичного виховання учнів.
32. Методи, форми і засоби фізичного виховання молодших школярів.
33. Формування здорового способу життя як засіб зміцнення фізичного, психічного, соціального і духовного здоров'я.
34. Сутність, функції праці і трудового виховання.
35. Місце трудового виховання у загальній системі формування особистості.
36. Завдання трудового виховання. Види трудової діяльності школярів.
37. Виховання працелюбності молодших школярів.
38. Профорієнтаційна робота з учнями.
39. Сутність, мета, напрями національно-патріотичного виховання.
40. Складові національної самосвідомості особистості.
41. Сутність, мета, завдання громадянського виховання. Громадянська позиція.
42. Шляхи формування громадянської компетентності молодших школярів.
43. Сутність правового виховання. Складові правової культури особистості.
44. Мета, завдання правового виховання.
45. Методи та форми правової освіти та виховання.
46. Особливості правового виховання молодших школярів.
47. Мета, завдання, зміст економічного виховання учнів.
48. Методи формування підприємницької компетентності молодших школярів.
49. Сутність, завдання та зміст екологічного виховання. Екологічна культура особистості.
50. Взаємозв'язок екологічного виховання з іншими напрямками виховання особистості.
51. Особливості екологічного виховання молодших школярів. Формування екологічної компетентності учнів.
52. Сутність, мета і завдання статевого виховання.
53. Принципи статевого виховання. Методи статевого виховання.
54. Поняття про колектив, його ознаки та функції.
55. Види дитячого колективу.
56. Стадії розвитку учнівського колективу.
57. Шляхи формування дитячого колективу молодших школярів.
58. Роль колективу у формуванні особистості.
59. Значення учнівського самоврядування в процесі виховання. Особливості організації самоврядування в початкових класах.
60. Форми організації виховної роботи, їх класифікація.

61. Формування системи виховної роботи школи.
62. Планування виховної роботи у закладі загальної середньої освіти. Вимоги до планування, принципи планування.
63. Структура планів, особливості складання: річного плану виховної роботи школи; річного (семестрового) плану виховної роботи класного керівника.
64. Функції, права та обов'язки заступника директора з виховної роботи.
65. Класний керівник у сучасній школі. Функції, права та обов'язки класного керівника.
66. Розроблення правил і впровадження рутин в початковій школі як складових ефективного управління класом.
67. Організація та проведення виховних заходів. Алгоритм підготовки і проведення виховного заходу. Орієнтована схема аналізу виховного заходу.
68. Методика проведення виховної години в початковій школі.
69. Методика проведення етичної бесіди з учнями; методика проведення індивідуальної бесіди з молодшим школярем.
70. Методика організації та проведення дискусії, диспуту, дебатів.
71. Формати проведення дебатів, правила інтелектуальної гри.
72. Методика організації та проведення свята.
73. Методика проведення вікторини в початковій школі. Методика проведення інтерв'ю, ток-шоу.
74. Методика проведення бесіди "за круглим столом". Методика проведення усного журналу.
75. Методика проведення екскурсії у початкових класах.
76. Методика проведення квестів у початковій школі. Розробка, особливості проведення, види.
77. Використання методу проєктів у виховній роботі. Класифікація типів проєктів.
78. Структура та етапи роботи над виховним проєктом.
79. Методика проведення з дітьми рухливих ігор та спортивних змагань.
80. Методика проведення тематичних днів, тижнів, місяців з виховною метою.
81. Методика проведення челенджів у початковій школі. Попередження участі молодших школярів у небезпечних челенджах.
82. Методика проведення імітаційних, рольових, ділових ігор.
83. Поняття тренінгу, зміст і структура тренінгу.
84. Методика розроблення та проведення тренінгу з виховною метою.
85. Інтелектуальні змагання як засіб розвитку розумових здібностей молодших школярів.
86. Колективна творча справа (КТС) як виховна технологія, етапи її організації. Види (типи) колективних творчих справ.
87. Методика проведення позакласних заходів з естетичного виховання в початковій школі: літературні, розважальні, тематичні вечори, концерти.
88. Методика проведення конкурсів, виставок, флеш-мобів, театральних інсценізацій.
89. Використання сторітеллінгу (storytelling), коміксів у виховній роботі зі школярами.
90. Методика організації та проведення благодійних заходів у школі: шкільних ярмарків та аукціонів; акцій, майстер-класів, толоки; забігу, ходи, маршу, патруля тощо. Волонтерство або шефство.
91. Методи та форми виховання толерантності в учнів початкової школи.
92. Методи та форми превентивного виховання здобувачів початкової освіти.
93. Булінг, типові ознаки булінгу. Профілактика боулінгу в початковій школі.
94. Сучасні форми і методи роботи вчителя з батьками.
95. Методика проведення батьківських зборів.
96. Педагогіки партнерства у роботі з батьками. Способи залучення батьків до виховної роботи в школі.
97. Методи вивчення особистості учня. Орієнтовна схема психолого-педагогічної характеристики учня.

98. Методика вивчення учнівського колективу. Орієнтовна схема психолого-педагогічної характеристики класу.
99. Діагностувальні методики для вияву рівня вихованості молодших школярів.
100. Діагностувальні методики вияву рівня сформованості, згуртованості класного колективу, психологічного клімату в класі, задоволеності учнів шкільним життям.
101. Моніторинг якості виховної роботи класного керівника.
102. Безпечне освітнє середовище: складові та ознаки. Особливості та структура документу закладу загальної середньої освіти «Кодекс безпечного освітнього середовища» (КБОС).

VI. Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Андрощук І.В. Андрощук І.П. Методика виховної роботи : навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2014. 320 с.
2. Безбородих С. М. Теорія і методика виховання молодших школярів : навч.-метод. посіб. для студентів та вчителів. ДЗ «Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка». Київ : Талком, 2019. 245 с.
3. Бех І. Д. Особистість у просторі духовного розвитку : навч. посіб. К. : Академвидав, 2012. 256 с.
4. Бойченко В. В. Полікультурне виховання учнів початкової школи: теорія і методика : монографія. Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. Умань : Сочінський М. М. [вид.], 2016. 187 с.
5. Борисюк А. С., Тимофієва М. П., Павлюк О. І. Теорія виховання. Тестові завдання : навч.-метод. посіб. для студентів вищ. мед. закл. освіти України. Вищ. держ. навч. закл. України «Буковин. держ. мед. ун-т». Чернівці : БДМУ, 2019. 66 с.
6. Виховання духовності особистості : навчально-методичний посібник / М. Й. Боришевський, Л. І. Пилипенко, О. І. Пенькова та ін. ; за заг. ред. М. Й. Боришевського. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 104 с.
7. Волкова Н. П. Педагогіка: посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Видавничий центр «Академія», 2003. 576 с.

8. Гурський В. А., Присакар В. В. Теорія виховання. Управління навчально-виховним процесом. 2-е вид., допов. і перероб. *Педагогіка* : навч. посіб. для студентів ВНЗ : у 2 кн. Кам'янець-Подільський : Медобори, 2015. Кн. 2 : 2015. 219 с.
9. Десятник К. В. Теорія і методика виховання в початковій школі: методичні рекомендації до виконання практичних, індивідуальних завдань та самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2024. 86 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/25747/1/Desiatnyk_Metod_rekom_%20Teor_met_v_yhov2024.pdf
10. Десятник К. В. Уроки духовності : навч.-метод. посіб. Луцьк : ПП Іванюк В.П., 2010. 174 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/15651/3/Desyatnyk_K_Uroky_duhovnosti.pdf
11. Десятник К. В., Грицак П. О. Формування національної ідентичності молодших школярів у контексті національно-патріотичного виховання. *«Наука і техніка сьогодні»*. Серія «Педагогіка». 2024. № 6(34). С. 437–448. Doi: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-6\(34\)-437-448](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2024-6(34)-437-448)
12. Десятник К., Вілюра Ю. Формування у майбутніх учителів початкової школи поваги до дитини в процесі професійної підготовки. *Розвиток освітніх систем в умовах євроінтеграційних трансформацій: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції*, м. Чернівці, 26-27 травня 2021 року / за наук. ред. д. пед. наук С.З. Романюк. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2021. 328 с. С. 128–133.
13. Десятник К., Коваль М. Взаємодія вчителя початкової школи з батьками: зарубіжні практики партнерства. *Психолого-педагогічний супровід фахового зростання особистості в системі неперервної професійної освіти* : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю (Бердянськ, 25–26 листопада 2021 р.) / за ред. І. А. Барбашової, Л. Г. Ярошук. Бердянськ : БДПУ, 2021. 456 с. С. 268–273.
14. Десятник К., Лукашук І. Формування соціальної компетентності учнів початкової школи: зарубіжний досвід. *Психолого-педагогічний супровід фахового зростання особистості в системі неперервної професійної освіти: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю (Бердянськ, 25–26.11.2021)* / за ред. І. А. Барбашової, Л. Г. Ярошук. Бердянськ : БДПУ, 2021. 456 с. С. 268–273.
15. Десятник К., Махновець О. Проблема толерантності в освіті в сучасних умовах *Педагогічний поступ*: матеріали II Всеукраїнського круглого столу (Луцьк, 2 червня 2022 р.) / За заг. ред. проф. Пріми Р. М. Луцьк: ФОП Мажула Ю. М., 2022. 84 с. С.65–70.
16. Десятник К.В. Взаємодія сім'ї і школи у вихованні духовності молодших школярів: теорія і практика: монографія. Луцьк : ПрАТ «Волин. обл. друк.», 2020. 216 с.
17. Десятник К.В. Теорія і методика виховання у початковій школі: електронний курс. Microsoft Office 365 ВНУ імені Лесі Українки, 2024. URL: <http://surl.li/majjgg> (Рекомендовано науково-методичної радою ВНУ імені Лесі Українки до використання в освітньому процесі Протокол № 2 від 16 жовтня 2024 р.).
18. Десятник К.В., Ігнатюк О.В Чинники формування емоційного інтелекту у молодших школярів. *Актуальні питання науки: матеріали I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (30 квітня 2020 року)*. Бердянськ, 2020. С. 111–113.
19. Діалог, переговори та дебати: посіб. для вчит. / Павленко Ольга, Сизенко Анастасія, Декшна Тетяна, Лобойко Мирослава, МакМюррей А. та ін.; British Council. Київ : Симоненко О. І., 2021. 114 с.
20. Журба К. О. Виховання культури гідності молодших підлітків у взаємодії сім'ї і школи: методичні рекомендації. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 72 с.
21. Задорожна-Княгницька Л. В., Тимофєєва І. Б. . Загальні основи педагогіки : навч. посіб. для здоб. вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» спец. 013 «Початкова освіта». Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 192 с

22. Карпенчук, С. Г. Теорія і методика виховання : навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. / за ред. Т. М. Коліна, Л. О. Біда. Київ : Вища школа, 2005. 341 с.
23. Киричок В.А. Роговець О. В. Виховання культури гідності молодших школярів у позаурочній діяльності : методичні рекомендації. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 80 с
24. Кондрашова, Л.В., Лаврентьєва, О.О., Зеленкова, Н.І. Методика організації виховної роботи в сучасній школі: навчальний. Кривий Ріг : КДПУ, 2008. 187 с.
25. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка : підручник Київ : Знання-Прес, 2004. 445 с.
26. Кузьмінський, А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка у запитаннях і відповідях: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Знання, 2006. 311 с.
27. Максимюк С. П. Педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. : Кондор, 2005. 666 с.
28. Марків В. М. Теорія виховання : навчально-методичний посібник. Кривий Ріг: КПІ, 2015. 241 с.
29. Матвієнко О. В. Практикум з курсу «Теорія виховання»: навч. посібник. Нац. пед. ун-т ім. Драгоманова. Київ : Стило, 2001. 255 с.
30. Маценко Л. М. Теорія і методика виховання: навч. посіб. Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ : Компрінт, 2016. 319 с.
31. Омеляненко В. Л., Кузьмінський А. І. Теорія і методика виховання : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Знання, 2008. 415 с.
32. Оржеховська В. М., Федорченко Т. Є. Технології розбудови виховної системи загальноосвітнього навчального закладу : навчально-методичний посібник. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 172 с
33. Пріма Р.М., Пріма Д.А., Десятник К.В., Рославець Р.М. Гурткова робота – простір здоров'язбережувальної творчої діяльності. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2021, № 6 (110). С. 190–198.
34. Протидія булінгу в закладі освіти: системний підхід. Методичний посібник. / Андрєєнкова В.Л., Мельничук В.О., Калашник О.А. К.: ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 132 с.
35. Протидія та попередження булінгу (цькуванню) в закладах освіти. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:MON+AB101+2019_T2/about
36. Соціально-емоційне та етичне навчання: навчальна програма для початкової школи / голов. ред. О.Елькін. Харків: Дім реклами, 2021. 339 с.
37. Соціально-емоційне та етичне навчання: навчальна програма для ранньої початкової школи / Голов. ред. О.Елькін. Харків: Дім реклами, 2021. 320 с.
38. Теорія і методика навчання й виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку: від історії до інновацій : монографія / заг. ред., упоряд. : А. А. Сбруєва, С. М. Кондратюк. Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. Суми : Мрія, 2015. 587 с.
39. Уроки доброти: ідеї та поради на навчальний рік. Посібник для формування культури благодійності в освітньому процесі / За заг. ред. О. Елькіна, О. Масалітіної; упорядкування Д. Долгова, О. Кондратенко. Київ. «Видавнича група «Шкільний світ», 2021. 80 с.
40. Уроки доброчесності. Путівник для вчителя / Інна Большакова, Наталія Єфремова, Юлія Журлакова, Ольга Мірошникова, Світлана Олексюк, Ганна Остапенко, Світлана Ройз; упоряд.: Галина Титиш. 2021. 176 с. URL: <https://integrity.nus.org.ua/wp-content/uploads/2021/08/putivnik-dlya-vchitelya.pdf>
41. Уроки доброчесності. Путівник для учня. Частина 1. / Інна Большакова, Наталія Єфремова, Юлія Журлакова, Ольга Мірошникова, Світлана Олексюк, Ганна Остапенко, Світлана Ройз; упоряд.: Галина Титиш. 2021. 79 с. URL: https://integrity.nus.org.ua/wp-content/uploads/2021/11/putivnik-dlya-uchnya.-chastina-1_uroki-dobrochesnosti.pdf
42. Формування світосприйняття у дітей 5–8 років: теоретичні аспекти / Пріма Р.М., Пріма Д.А., Десятник К.В., Рославець Р.М., Ольхова Н.О. Педагогічні науки: теорія, історія,

інноваційні технології / голов. ред. А. А. Сбруєва. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2020. №9 (103). 544 с. С. 396-404.

43. Ярошук Л.Г. Методика виховної роботи: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 2-ге вид., випр. Київ : Слово, 2012. 320с.

Додаткова

1. Безпечна і дружна до дитини школа в контексті реформи «НУШ» / В. Пономаренко, Т. Воронцова, О. Сакович та ін. Київ : Алатон, 2020. 64 с. URL: <https://cutt.ly/2Rm59JS>

2. Безпечне освітнє середовище: нові виміри безпеки (під час війни). URL: https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2022/08/Bezpechne_osvitnie_seredovysche_2022_SQE-SURGe.pdf

3. Державної національної програми «Освіта» («Україна XXI століття»). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF#Text>

1. Загальна декларація прав людини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015?lang=uk#Text

2. Загальнодержавна програма «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини на період до 2021р.»

3. Закону України «Про освіту» № 2145-19 від 05.09.2017. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

4. Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», листа МОН від 18.05.2018 №. URL: 1/11-5480 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19#Text>

5. Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти. : http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_174

6. Конвенція про права дитини (від 20 листопада 1989 року). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text

7. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30.

8. Концепцією національно-патріотичного виховання в системі освіти України до 2025 року від 06 червня 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22/sp: max50: nav7: font2#n12>

9. Концепції розвитку громадянської освіти в Україні (від 3 жовтня 2018 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710-2018-%D1%80?lang=ru>

10. Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності. Педагогічна газета Академії педагогічних наук України. 2000. №6 (72). червень. С. 4–6.

11. Концепції розвитку щоденного спорту в закладах освіти (від 27.10.2021 р.). URL: https://www.pedrada.com.ua/files/news/2022/Nakaz_spilnyi_schodennnyi_sport_ZO_2022_Pedrada.pdf

12. Концепція національного виховання. Рідна школа. 1995. №6. С. 3–8.

13. Курс підвищення кваліфікації для освітян «Перша психологічна допомога учасникам освітнього процесу під час і після завершення воєнних дій». 2022. URL: <https://hryoutest.in.ua/courses/programa-pidvishchennya-kvalifikaciji-psiologichnoji-pidtrimki-dlya-osvityan-ta-batki>

14. Лист МОН від 19.11.2024 р. №1/21639-24 щодо організації виховного процесу в закладах освіти у 2024/2025 н. р. «Методичні рекомендації щодо організації виховного процесу в закладах освіти». URL: https://drive.google.com/file/d/1BjfGegR6BDBluQkha_fAMXnz51jKpKhq/view

15. Національна стратегія розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі (2020) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/195/2020#n10>

16. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. Ухвалено рішенням Колегії МОН України 20.10.2016 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>

17. Нова українська школа: poradnik dla vchytel'ia / Pid zag. red. Bibik N. M. Kyiv: TOB «Vydavnychyi dim «Plyady», 2017. 206 s.
18. Pro osvitu: Zakon Ukrainy vid 5 veresnia 2017 roku № 2145-VIII. *Holos Ukrainy*. 2017. 27 veres. (№ 178-179).
19. Prohrama «Nova ukrainska shkola» u postupi do tsinnostey: Kyiv, 2018. 40 s. URL: <https://ipv.org.ua/prohrama-nova-ukrainska-shkola/>
20. Stratehiiia utverzhennia ukrainskoi natsionalnoi ta hromadianskoi identichnosti na period do 2030 roku (15.12.2023 r.). URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-stratehii-utverdzhennia-ukrainskoi-na-a1322>
21. Cioman T. P., Boichuk N. I. Kodeks bezpechnoho osvithnoho seredovishcha: metod. posib. / za zag. red. Cioman T. P. Kyiv : Ukrain'skyy fond «Blagopoluchchya ditey», 2018. 56 s.
22. Desiatnyk K., Hrytsak P. Formation of national identity of children and youth by means of a military patriotic game. *Suchasni tendentsii ta perspektivy rozvytku nauky, osvity i tekhnologii*: zbirnyk tez dopovidей Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (Poltava, 27 lipnia 2024 r.). Poltava: CFEND, 2024. 55 s. S.17–19. <https://www.economics.in.ua/2024/07/27.html>
23. Desiatnyk K. V., Durmanenko O. L., Prima R. M., Intensification of The “TEACHER-PUPIL-PARENTS” Triad Cooperation in Upbringing Junior Pupils’ Spirituality. *Nauka i osvita : naukovo-praktychnyy zhurnal*. 2017. № 6/CLVIX. Pedagogika. S. 12–16.